

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. (Ogl. reg. S. br. 15.485/35.) 1138

krili na dvorišču neke preužitkarice, katera ga je na črno prebarvala s sajami, da bi ga nihče ne prepoznal. Tatvine obdolžena se izgovarja, da se je prase samo zateklo k njej.

Za šest voz sena ukradli pri belem dnevu. Lekarnar Petrovčič od Sv. Kungote pri Mariboru je prijavil orožnikom skrajno drzno ter nenavadno tatvino, katera je bila izvršena pri belem dnevu. Petrovčič ima pri Sv. Kungoti posestvo, na katerem stoji na samem velik s senom napolnjen senik. Nekega dne so se začeli krog senika motati neznanci, kateri so naložili in odpeljali šest polnih voz v smeri proti Mariboru. Ukradeno seno so prodali, izkupiček so si pa razdelili. Drzne tatove so izsledili v Studencih pri Mariboru. Kolovodja tatarske družbe je bil Karel Brglez. Denar, katerega so izkupili za prodano seno, so tatovi že zapili.

Po dveh letih iz Nemčije izročen vlomilec. Odgonskim potom je bil poslan iz Nemčije 35 letni Franc Rabič iz Slov. Bistrice. Naše oblasti so ga dve leti zasledovale zaradi vloma, ki je bil izvršen 6. oktobra 1936 v trgovini Knific v Rušah, kjer je bila povzročena škoda za 5400 din. Rabiča so sedaj izročili sodišču, dejanje pa taji.

Vloma v Dravogradu in okolici. Mariborska policija je odpravila po odgonu v Dravograd potepuškega 21 letnega Valentina Medveda. Ob priliki odгона je pobegnil in je še isti dan vlomil pri posestniku Viljemu Garmužu, kateremu je odnesel raznih predmetov za 1000 din. — V Otiškem vrhu pri Dravogradu je bilo vlomljeno pri posestnici Frančiški Plečnik. Vlomilec je odnesel 200 din ter še razne druge stvari, na katere je zadel v hiši. Orož-

Če ste danes še zdravi,

lahko jutri zbolite za gripo, angino, itd. V takih primerih mislite

na Aspirin tablete in na „Bayer“jev križ, ki jamči za pristnost

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod S. br. 437 od 10. 1. 1934.

niki so vtaknili pod ključ pod sumom krivde 54 letnega brezposelnega krojača Viljema Hartner.

Brezposelna potepuha pod ključem. Na Bregu pri Ptujju so aretirali orožniki brezposelna in potepuška delavca: 23 letnega Alojza Kelc iz Šmarjete pri Novem mestu in 19 letnega tudi Alojza Kelc iz Nove vasi pri Ptujju. Dasi se klatača pišeta enako, si nista prav nič v sorodu, a oba je že dalje časa zasledovala oblast. Pri starejšem Kelcu so dobili orožniki veliko pištolo 12 mm, s katero je strahoval ljudi po okolici Ptujja. Aretirana sta obdolžena raznih tatvin ter drugih zločinov.

Financarji zaplenili 275 litrov vina. Neki mariborski krčmar je hotel iz Juršince pod Ptujem dobiti nezatrošarinjeno vino. Poslal je svojega hlapca v Juršince, kjer je naložil dva sodca vina, katera je prikri-

z drvami. Že v Ptujju so financarji vozniaka ustavili, mu preiskali voz in so zaplenili 275 litrov dobrega vina.

Zaboden v pleča. V ptujjsko bolnišnico so spravili z nevarnim zabodljajem v pleča 27 letnega Franca Korošec, kateri je bil poškodovan v Velikem Okliču ob priliki pretepa na kožuhanju koruze.

Zaboden pri kožuhanju. V mariborsko bolnišnico so pripeljali z zabodljajem tik pod srcem 20 letnega hlapca Ivana Herič iz Leskovca pri Pragerskem. Krvavo dejanje je bilo zagrešeno ob priliki plesa na kožuhanju.

Roparski umor. Jakob Tratnik, bivši posestnik v Osenci pri Celju, je prodajal po vaseh suho robo in je veljal za „emožnega“. Dne 8. oktobra so našli v Savinji v Medlogu pri Celju Tratnikovo truplo. Na glavi so odkrili pet globokih ran. Tratnik

Moč nožnega palca

Nemški raziskovalec dr. Jožef Han je proučeval moč moških prstov, zlasti pa ga je zanimalo, kakšen pritisk lahko razvije palec na nogi. Ugotovil je, da ta mali del naše noge pritiska s silo 25,7 kg. Ta pritisk res da ne vrši, kadar človek normalno stoji na zemlji, ampak samo takrat, kadar namenoma nudi odpor. Pri hoji, ko se napenjajo vsi prsti, je pritisk palca na zemljo zelo velik, včasih še celo večji od omenjenega pritiska. Pri moških znaša 35 kg, a pri ženskah 29,75 kg. Pri moških je pritisk palca na levi nogi večji kakor pritisk palca na desni nogi. Vsi ostali prsti so proti palcu pravi reveži. Tako pritiska prst po-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe:

Pri dobrodušnem kmetu v slovenjebistriški okolici si je opremil mojster svojo najbrž zadnjo ponarejevalnico v podstrešni sobici. Na podstrešje je dal nanositi sena ter razne suhljadi, s katero je obdal na debelo svoje skrivališče. V krmo si je izdolbel več lukenj, katere bi mu naj služile v zatočišče, če bi se oglasil pri hiši kak tajni policist ali orožnik. Iz kuhinje v pritličju je bil napeljan skrbno prikrit zvonček v podstrešno kamrico. S cinglanjem so hoteli posvariti domači mojstra, ako bi se le pojavila kaka nevarnost, da smukne pravočasno pod seno ali uteče na ta ali oni način, ki bi se zdel trenutno najbolj prikladen in rešen.

Na opisani način zavarovano ponarejevalnico je opremil Rupnik s pomočjo pobeških znancev ter prijateljev z vsem potrebnim, da bi povrnil v doglednem času s stotaki in tisočaki vsem, kateri so mu bili na pomoč, da se je lahko predal znova ponarejevalni strasti.

V to skrbno opremljeno podstrešno kamro se je vgnedil ponarejevalec. Od vselitve pa do aretacije ga

37

ni bilo več na svetlo. Prehrano so mu nosili v ponarejevalnico, v kateri se je trudil noč in dan, da bi vsaj enkrat po tolikih letih dogotovil čisto natanko stotake in tisočake. Prizadeval si je z vsemi modernimi pripomočki, da bi bile potvorbe dovršeno delo, katerega bi lahko zaupal z mirno vestjo in sigurnostjo prometu.

Fotografski poskusi so mu uspeli po dolgem v toliko, da je bil celo kos tako zvanemu vodnemu tisku, s katerim je vtisnjena v bankovec glava kralja Aleksandra.

V podstrešno delavnico k mojstru je smel edino le zaupnik s Pobrežja, kateri mu je nakupoval vse mo-goče potrebščine, da bi bile potvorbe čimprej natanko posnete in pripravljene za tisk na stroj, katerega je sestavil Rupnik sam po dolgotrajnih izkušnjah.

Tak in tako daleč dozorel je bil ponarejevalni položaj v Spodnji Novi vasi, ko so zanesli ženski predolgi in bahavi jeziki mariborskim policijskim agentom na uho, da je že v polni pripravljenosti ponarejevalnica nekje na kmetih pri Slovenski Bistrici.

Rupnikovi pobeški prijatelji ter zaupni možje so popivali nekoliko prehitro kar na kredo za medvedovo kožo. Radi pijančevanja ter zapravljanja so jih prijemale žene. Možje so jih tolažili, da si lahko privoščijo mirnega srca vsega preko mere, ko pa dela zanje bankovce največji umetnik, kateri zna več ter bolje.

je še imel prebito lobanjo, bil je bos, brez suknjiča in brez denarja. Preiskava je koj ugotovila, da je postal Tratnik žrtev roparskega umora. Blizu mosta čez Savinjo v Levcu pri Celju so odkrili mesto, kjer je neznanec Tratnika zavratno napadel, ga ubil s topim predmetom, izropal in je nato zavlekel truplo v Savinjo.

Izvirna sleparija. K ljubljanskemu trgovcu s kurivom je prišel mlajši možki, kateri se je predstavil za Franca Repovža iz Zg. Cerovca pri Litiji, ki ima po zmerni ceni na prodaj 140 kub. metrov drv. Dobil je naplačilo 500 din ter obljubil, da bo pripravil drva na postajo Velika Loka. Čez nekaj dni se je oglasil Repovž zopet pri istem trgovcu in ga je prosil za 400 din naplačila, ker ima ženo v bolnišnici in je brez denarja. Še v tretje je potegnil ravno istega trgovca z izgovorom, da mora poravnati neke stroške na železniški postaji. Slepjar je dobil v vseh treh primerih denar od trgovca, kateri je poslal potem svojega uslužbenca po drva v Veliko Loko, kjer pa ni nikdo poznal Repovža in tudi od njega prodanih drv ni bilo nikjer. Oslepjarjeni trgovec je prijavil zadevo policiji, katera je prišla goljufa v vinotoču v osebi 32 letnega L. P., doma od nekod iz litijskega okraja. Aretirani je priznal sleparijo.

Za 10.000 din okrađen čevljarški mojster. V Ljubnem na Gorenjskem je bilo vlomljeno v delavnico posestnika in čevljarja Janeza Praprotnika. Vlomilec so odnesli raznega čevljarškega blaga za 10.000 din.

Od stražnika preprečen vlom v trafikko. V Ljubljani na trgu Sv. Jakoba je opazil v noči stražnik, da sta jo ucvrla pred njim dva možka s krampom v roki. Enega je stražnik ujel, drugemu je uspel pobeg. Aretirani je mažarski državljani in je priznal, da se je hotel lotiti s tovarišem iz Apatina vloma v trafikko na Grudnovem nabrežju, iz katerega sta nameravala suniti tobak in denar. Ljubljanska policija je zagrabila še begunca in obstoja sum, da imata prijeta ptička nekaj več na vesti kakor pa samo poskusni vlom v trafikko, v katero je bilo že večkrat vlomljeno.

nego vsi kraljevi risarji ter tiskarji državnega denarja.

Ravno ti neprevidni izgovori napram ženskemu spolu so bili v pogubo Rupnikovemu zadnjemu ponarejevalnemu podjetju.

Mojstrov najbolj zakleti zasledovalec — mariborska policija je razbrala iz ženskih pomenkov, kje bi mogel tičati stari tič, katerega je domnevala oblast daleč na jugu naše države.

Poizvedovalne niti in mreže so bile krog Rupnika 28. maja 1937 tako povezane in zadržane, da se je policija lotila ta dan v spremstvu orožnikov iz Slov. Bistrice aretacije.

Tajni policisti in orožniki so presenetili Rupnika v podstrešnem gnezdu, ko je bil ves zatopljen v delo, katero se je bližalo koncu. Nenadni vdor skozi zaklenjena vrata na podstrešje mu je ponudil še toliko časa, da je smuknil iz kamre v seno izpuljeno luknjo, kjer so ga kmalu odkrili. Iz senenega skrivališča potegnjenega so aretirali in so zasegli ponarejevalno zalogo, od katere so mu zaplenili vse. Še celo fotografski aparat je bil v ponarejevalnici, a brez — čudežne leče, o kateri še danes molči mojster, kam jo je podtaknil, da niso zadeli na njo, dasi so se trudili z večkratnimi in najbolj vestnimi hišnimi preiskavami.

Z Rupnikom vred so zaprli njegovega hišnega gospodarja, gospodinjjo ter pobreške brbljavce, kateri so pokopali najbrž za vselej v narodnih jeziki mojstro-

Izpred sodišča

Nepošten pismonoša pred sodniki. Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 7. oktobra 36 letni Franc Lešnik, bivši podeželski pismonoša iz Device Marije v Brezju pri Mariboru. Lešnik je dostavljal štiri leta po deželi pošto in je poneveril ter zapravil v službi 30.000 din. Prvič si je prisvojil 3000 din leta 1935, a jih je vrnil in s tem zabilal tatvino. Od 31. avgusta 1936 do odslovitve iz službe 9. julija 1937 je zakrivil 38 poneverb ter tatvin. Povrh je še uničil štiri priporočena pisma in brzojavko ter jih ni dostavil naslovom. Slepjaril je na ta način, da je na poštih priznanih in nakaznicah ponarejal podpise upravičencev, s katerimi bi bili potrjeni sprejem dotičnih zneskov ter je potem tako ponarejene nakaznice izročil poštni upravi. Moral pa se je zavarovati tudi za druge možnosti odkritja svoje nepoštenosti. Stranke, ki so pričakovale denarne zneske, so namreč pisмено opominjale dolžnike za nakazilo denarja. Tiste dopise je dobil v roke zopet Lešnik ter jih je vse uničil. Na ta način mu je uspelo, da je vlekkel pošto in stranke svojega okolisa skoraj vse leto za nos ter si je prisvojil vsega skupaj okrog 30.000 din. Franc Lešnik je bil obsojen na 16 mesecev ječe. Pri razpravi se je zagovarjal z bedo in je krivdo le deloma priznal.

Ostro obsojeno razbojništvo. Zaradi roparskega napada so se zagovarjali 8. oktobra v Mariboru: 37 letni posestnik Friderik Gumzej iz Jablancev, 26 letni kovaški pomočnik Jožef Mavrič iz Štajngrove in 21 letni delavec Pavel Krajnc iz Jablance. V noči 14. julija so vdrli omenjeni v hišo posestnice Marije Mulec, katera živi skupaj s svojo sestro Genovefo in služkinjo Marijo Polanec. Z orožjem in grožnjami so oropali lastnici hiše 60 din, služkinji so izsilili prihranke v znesku 100 din. Ko so še ženske mučili in jim grozili s smrtjo, so zginili v noč z mesom, katerega so vzeli iz zaseke. Gumzej Friderik je bil obsojen

na sedem let in en mesec, Jožef Mavrič na osem let, Krajnc je bil oproščen.

Slovenska Krajina

Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti naznanja delavcem, da so vse pritožbe glede težkoč pri pošiljanju denarja kakor tudi glede drugih nedostatkov, ki so jih delavci iz Nemčije poslali Zvezi poljedelskih delavcev in g. Kerecu v Soboti, bile prevedene in takoj odpoštane na merodajno mesto v nadaljno rešitev.

Petanci. Doigoletna vroča želja prebivalstva ne samo gornjega dela Prekmurja, temveč vsega ljudstva Slovenske Krajine, da bi dobili na Petancih most preko Mure, se je po daljših prošnjah in posredovanju izpolnila. Zgornje Prekmurje bo z veličastnim mostom in moderno cesto zvezano s sosednjo Štajersko in ostalim delom naše prelepe Slovenije. Sicer še mosta samega na Muri niso začeli graditi, a tudi to delo se bo v bližnji bodočnosti začelo. Nad 50 delavcev je zaposlenih pri gradnji nove ceste od Slatine Radenci proti Muri. V smeri ceste kopljejo temelje za propuste in za nove mostove. Vse, kar dela gradnji ovire, odstranjujejo. Tako so že posekali del gozda, kjer bo vodila cesta, na naši strani so na prav mojstrski način prestavili dva mlina itd. Dograditev mosta bo za vse gornje Prekmurje velikanske važnosti. Kajti z mostovno zvezo bo odstranjena večja ali manjša nevarnost tovernega prometa, ki je obstojala pri prevozu z brodom. Mnogo ugodnejša bo prometna zveza z ostalim delom Slovenije in velike važnosti je ta pridobitev za zdravilišče Slatina Radenci in kopališče v Murski Soboti. Razvila se bo tudi važnejša trgovina, kar bo prebivalstvu posebno pa gostilničarjem in trgovcem obeh krajev v nemalo korist. — Če bi še dolnje Prekmurje dobilo most na Srednji Bistrici, bi bila zveza Prekmurja z ostalimi deli naše države ne samo zadovoljiva, temveč precej dobra. Zlasti tu bi bila potrebna boljša cesta in most, ker je dohod in dovoz ob malo bolj deževnem letnem času skoraj nemogoč, a promet je tu precej velik. Zato se tudi mi prebivalci Ravenske obračamo na merodajno oblast ter prosimo, da čim prej bo le mogoče ustrezne tudi našim prošnjam in željam.

ve upe, da bi užival vsaj enkrat, kako se čudi njegovim potvorbam širši in strokovno izobraženi svet.

Preiskava se je vlekla od maja do oktobra 1937.

Senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil Rupnika na obravnavi 1. in 4. oktobra 1937 za številne ponarejevalske grehe samo na šest let. Olajševalno je vplivala na izrek sodbe mojstrove visoka starost ter dejstvo, da države ni goljufal, ker je bil razkrinkan, prijet in predan roki pravice tik pred izdajo sicer natančno posrečenih potvorb.

Apelacijsko sodišče je potrdilo sodbo.

Dosedaj najspretnejši slovenski ponarejevalec Franc Rupnik prestaja v mariborski kaznilnici tretjo daljšo kazen, katere zaradi starostne oslabelosti najbrž ne bo zmogel in mu bo ugasnila smrt v ječi neugnano ponarejevalno strast, koje suženj je bil vso možko dobo.

★

Življenjski usodi Jurija Potočnika in Franca Rupnika sta si zelo podobni. Potočniku je že prerezala smrt pred več nego desetimi leti ponarejevalsko žilico, isto bo tudi z Rupnikom.

Ponarejevalec se spreobrne, kadar ga zvrnejo pogrebeci v grabo — groba!

(Konec)

leg palca s silo 3,1 do 6,1 kg. Pri otrocih pa so tudi drugi prsti precej močni. Iz tega lahko razumemo, zakaj otroci tako lahko stoje na prstih.

Z rokami je zadavil leva

Uprava Krügerjevega naravnega parka v Južni Afriki je prejela 250 funtov šterlingov, s katerimi naj bi se postavil spomenik možu, ki je z golimi rokami zadavil leva. Ta boj med možem in zverjo se je zgodil že pred 35 leti. Lev je takrat napadel gozdarja Wolhuterja, a je slabo našel. Gozdar ga je premagal. Ker pa se je bilo bati, da ga bodo napadle še druge zveri, je splezal na neko drevo. To drevo naj bi sedaj ogradili in obesili nanj spominsko ploščo.

Širite „Slov. gospodarja“!